

📖 לקט פנינים לפרשת השבוע – 'ויקהל' 📖

📖 "בית מדרש בוואצפ" 📖

א' – "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם" (שמות לה, א)
יש לפרש בדרך רמז, כי הנה האחדות והשלום הינן יסוד כל
התורה כולה, וכפי שאמרו רבותינו בתלמוד ירושלמי
(נדרים ט, ד): "וְאֶהְבֶּתָ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" – זה גדול בתורה. וכן
אמרו בתלמוד בבלי (שבת לא.) "מָה נִשְׁנֹא עֲלֶיךָ" –
לחברך לא תעשה, זו היא כל התורה כולה, ושאר דברי
תורה הם פירושים של דבר זה, לדעת איזה דבר שנֹא
(וכפירוש רש"י שם)

נמצינו למדים שיסוד התורה הוא קהילה ואחדות, ושלוש בן
אדם לחברו. וזהו שאמר הכתוב: "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – משה רבינו הקהיל ואיחד את כל עדת בני
ישראל, "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים" – אמר להם שדברים
אלה היינו הקהילה והאחדות, "אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם" –
הם הדברים העיקריים שציווה ה' לעשות אותם, כיוון שהם
יסוד כל התורה. והטעם הוא כפי שאומרים בשם ה"חזון
איש" זצ"ל, שאדם שהוא טוב ומוותר לחברו, יותר גם
להשם יתברך, וממילא יקיים את כל מצוותיו...
(הרב אהרון זכאי שליט"א)

ב'– "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם
אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" (לה, א)
משה רבינו הקהיל את כל בני ישראל ואמר להם "אלה
הדברים" – דברים אלה, כגון להקהילכם וללכדכם תמיד
בלב אחד ובעצה אחת, הם הם רצון ה' יתברך "אשר צוה ה'
לעשות אותם".
(ר' שמעון מאירוסלב)

ג'– "ויקהל" (לה, א)
המשמעות של "ויקהל", בעבודת האדם, היא לגלות בכל
פרטי הנבראים את אמיתות מציאותם; בזאת הם
'מתקהלים' לרשות הקדושה ומתאחדים למציאות אחת
המשמשת את קונה.
עבודה זו של גילוי האחדות בכל הבריאה מתחילה
בהקהלת כל בני-ישראל למציאות אחת ומאוחדת. זאת
על-ידי שמגלים כי כולם הם חלקים מעצם אחד – הקב"ה
– ואוהבים איש את רעהו, "כמוך".
הנהגה זו היא-היא ההכנה להקהלת כל ישראל יחד
בקיבוץ הגלויות שיהיה תכף ומיד ממש.
(משיחת שבת קודש פרשת ויקהל תשנ"ב).

ד'– "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" (לה, א)
מצות שבת היא בשב ואל תעשה, שביתה, ואיך כתוב
בפרשת שבת 'אלה הדברים אשר ציווה ד' לעשות אותם'.
אלא הכוונה הוא לעשות את הדברים שמקשרים אותך
לשבת, להיות יהודי, שכל מה שאתה יותר יהודי יש לך

שייכות חזקה יותר עם השבת אחרת הרי 'גוי' ששבת חייב מיתה!

(הרה"ק רבי שמואל מסלונים זצוק"ל)

ה' – "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם" (לה, א) מבאר רש"י: למחרת יום הכיפורים. אמר הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל משה רבינו רמז לישראל, שלא רק ביום הכיפורים צריכים להיות חדורים סליחה ומחילה, אחווה ורעות, אלא גם למחרת יום הכיפורים חייבים להמשיך במידות אלה...

ו' – "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם" (לה, א) ויקהל משה – למחרת יום הכיפורים כשירד מן ההר (רש"י). אחד הגורמים העיקריים להעדר אחדות הוא הממון, שרוב הסכסוכים בין אדם לחברו באים בעטיו. נמצא, שמעלה יתרה הייתה בהתאחדות בני ישראל על ידי נדבת ממונם למלאכת המשכן.

זו הסיבה (הפנימית) שרש"י מדגיש את העובדה שאסיפת כל ישראל לשמוע את הציווי על מלאכת המשכן היתה "למחרת יום הכיפורים":

על היום הקדוש הזה נאמר (בנוסח התפילה) שהוא "יום שימת אהבה ורעות, יום עזיבת קינאה ותחרות" (ובסגנון תורת החסידות – זהו יום גילוי ה'יחידה' שבנפש, היא נקודת היהדות שבה כל ישראל שווים). החידוש הוא אפוא, שאחדות זו נמשכת גם למחרת יום-הכיפורים, כלומר, גם

לאחר ירידת משה מהר-סיני ולאחר 'ירידת' ישראל בחזרה לענייני העולם, מוסיפה האחדות לשרור ביניהם עד כדי כך שהדבר אף ניכר בממונם.
(משיחת שבת קודש פרשת ויקהל תשמ"ט).

ז' – "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צווה ה' לעשות אתם" (לה, א)
מדרש: "אמר הקב"ה: עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת".

מבואר שמיד לאחר שירד משה רבינו מהר סיני, הקדים את הלכות שבת לשאר ההלכות והקהיל קהילות ללמד את בני ישראל תחילה הלכות שבת. מדוע תיעדף את הלכות שבת תחילה?

ביאר רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל, והובא גם בהקדמת המשנה ברורה לחלק ג' – הלכות שבת: "שאי אפשר כלל במציאות שינצל האדם מאיסור שבת אם לא ילמד כל הדינים על בורים היטב היטב", פרטי הלכות שבת מרובים, וגם איסור שבת הוא מהחמורות שבחמורות, לכן יש חיוב מיוחד ללמוד הלכות שבת יותר משאר הלכות – כדי להימלט ממכשול.

ח' – "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש, שבת שבתון לה" (לה, ב)

"תַּעֲשֶׂה מלאכה" דייקא, ולא "תַּעֲשֶׂה מלאכה". המלאכה בששת ימי החול, צריכה גם-כן להיעשות שלא מתוך התעסקות יתרה, אלא כבדרך אגב וכמאליה. ואז – "וביום השביעי יהיה לכם קודש" – השבת תהיה קדושה לענייני

הרוח בלבד.

שכן אם האדם שקוע בכל ימות השבוע בעיסוקיו וטרוד בהם מאוד, הרי כשמגיע יום השבת וברצונו לנתק את עצמו מהם ליום זה ולעסוק בתורה ובתפילה – נטפלות אליו וטורדות אותו מחשבות זרות שונות, מחשבות שבהן היה שקוע במשך כל השבוע, ומונעות ממנו להתפנות לקדושת השבת.

אך כשהנהגתו בימות החול היא בדרך של "תיעשה", שהמלאכה נעשית כבדרך אגב, אזי בבוא השבת, יכול הוא להתמסר לעניינים הרוחניים בלא מחשבות-זרות. (ליקוטי שיחות, כרך א, עמ' 187-188).

ט'- "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֶשׁ" (לה, ב)
רבותינו זכרונם לברכה פרשו כי כתיב "לך" או "לכם" להנאתכם.

וְזֶה יֹאמַר שְׁאֶפְלוּ בְּאֲכִילָה וּמִלְבוּשׁ שֶׁל שַׁבָּת יִהְיֶה לָכֶם כְּוִנָּה שֶׁהוּא לְכָבוֹד שַׁבָּת דּוֹקָא, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר "יִהְיֶה לָכֶם" אֶפְלוּ מֶה שֶׁהוּא לְהִנָּאתְכֶם, יִהְיֶה "קָדֶשׁ", שֶׁהַכֹּל לְכָבוֹד ה' שְׁצִיּוֹנוֹ לְכַבֵּד הַשַּׁבָּת. סֵפֶר קָרֵן אֹר פְּנֵי מֹשֶׁה. (החיד"א – נחל קדומים)

י'- "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קוֹדֶשׁ" (לה, ב)
פעם בא להרה"ק בעל 'ישמח ישראל' מאלכסנדר, יהודי פשוט מדלת העם והתלונן שאשתו נכוותה קשות לפני כמה ימים והייסורים החלו דווקא היום לגבור עד שלא נותר לה כבר כח לסבול. הרגיעו רבינו זי"ע ואמר לו, 'זה יעבור בעזהש"ת', אך מכאן ולהבא מוטב שתזהרו בשמירת שבת!

האברכים שעמדו מסביב הביטו איש אל רעהו והיו בטוחים שהם עדים למעשה פלא, רוח הקודש.
כשיצא האיש לאחר שקיבל על עצמו להיזהר מהיום והלאה בשמירת שבת, העיר הרבי זי"ע כשבת שחוק על שפתיו, זה לא ענין של רוח הקודש, אלא פשוט מאוד, צריך להקשיב היטב לדבריו של כל אדם. כשהוא נכנס והתלונן בפני שהיום התחילו הייסורים לגבור, עשיתי מיד חשבון, הלא הוא יום שני בשבוע, ואם כן זהו סימן שהיא נכוותה בעצם יום השבת, שהרי כלל בידינו (בראשית לד, כה) שביום השלישי הייסורים גוברים והולכים ואין זה כלל רוח הקודש.

יא'- "לא תבֹּעְרוּ אִישׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת" (לה, ג')
כָּל־פִּי מֵה נְשִׁהֲקָדִים נְשִׁהֲשַׁבֵּת שְׁלוֹם, וְעַל כֵּן וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, לָזֶה אָמַר "לא תבֹּעְרוּ אִישׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", שְׁלֹא תַעֲשׂוּ מַחֲלָקָת וְכַעַס כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ בַתְּקוּנִים, וְאִם בְּכָל הַיָּמִים אָסוּר, ק"ו בְּיוֹם הַשַּׁבָּת נְשִׁהֲשֵׁל שְׁלוֹם, וְעַל זֶה עוֹמֵד הָעוֹלָם.
(החיד"א - כִּסָּא דְדוֹד דְּרוּשׁ יא)

יב'- "שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה" (לה, ב)
ציווי זה נאמר למחרת יום הכיפורים (רש"י ריש פרשתנו).
מה הקשר בין מחרת יום הכיפורים ל"ששת ימים תיעשה מלאכה"?

אלא ביום הכיפורים אמר הקב"ה למשה "סלחתי כדברך", שנתכפר לישראל חטא העגל; ו"ששת ימים תיעשה מלאכה" הוא סדר התיקון לחטא העגל, וכדלהלן:
על חטא עבודה זרה אומר הרמב"ם (ריש הלכות עבודה זרה), שהוא נובע מכך שבני האדם טעו והחשיבו את

הכוכבים והמזלות – אשר דוכם עוברת ההשפעה העליונה – למציאות עצמאית והשתחוּו להם. הם סגדו ל'ממוצע'; בשעה שאינו אלא ממלא תפקיד – כגרזן ביד החוצב בו. תורת החסידות מסבירה שבצורה 'דקה' יותר עצם ההתמסרות וריבוי ההשתדלויות והתחבולות בעסקים – גם הם מעין עבודה זרה ח"ו, משום שהאמת היא כי "ברכת ה' היא תעשיר", וכל השקעת השכל והתחבולות מתוך מחשבה שכך יתעשר יותר – כמוה כהשתחוּויה (הרכנת הראש) ל'ממוצע'!

רק התנהגות של "ששת ימים תיעשה מלאכה", היינו ללא השקעת ראשו ורובו וללא התעסקות יתר – היא העוקרת ומבטלת את שורש החטא של עבודה זרה. (לקוטי שיחות כרך א, עמ' 187–190).

יג' – "שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן" (לה, ב')
זֶה אֶפְשָׁר רָמַז קֶרְאִין [הַפְּסוּק] "שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן", כְּלוּמָר "שַׁבַּת" גּוֹפִיָּה, [עֲצָמוֹ] "שַׁבְּתוֹן" קָטָן. רָמַז לְשַׁעֲה אַחַת קֶדֶם. "כָּל הָעוֹשֶׂה בּוֹ" בַּשַּׁבַּת – "מְלָאכָה יוֹמֵת", אֲבָל בַּשַּׁעֲת הַתּוֹסֶפֶת שֶׁהוּא שַׁבְּתוֹן, לֹא. (הַחִיד"א – כֶּסֶּא דְדָוִד דְּרוּשׁ יֵא)

יד' – "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה..." (לה, ב)
מובא בשולחן ערוך סימן רעו' סעיף ג: נוהגין לומר בתפלת ערבית "וינוחו בה" ובשחרית "וינוחו בו" ובמנחה "שבתות קדשך וינוחו בהם".
שאל פעם הרב שלום שבדרון זצ"ל

מדוע השינוי הזה בין התפילות? בערב שבת אומרים בה (לשון נקבה), בשבת בבוקר בו (לשון זכר) ובמנחה של שבת בם (לשון רבים)? והשיב, שבאחת ממסעותיו בחו"ל, ראה חילול שבת רבים והסיק מכך תשובה, ואמר: בעוונותינו הרבים כך נוהגים רבים מאחינו בני ישראל.

בכניסת השבת עומד הבעל בבית מסחרו ואילו האישה יושבת בביתה ומכינה צרכי שבת (וינוחו בה – האישה לבדה נחה בליל שבת ואילו האיש מחלל את השבת). ביום השבת בבוקר עומדת האישה בחנות ואילו הבעל הולך להתפלל לבית הכנסת (וינוחו בו – הבעל לבדו נח ואילו האישה מחללת את השבת).

לפנות ערב בעת תפילת המנחה סוגרים את החנות והולכים לטייל האיש ואשתו (וינוחו בם) – שניהם נחים... רוצה לומר ששינויי הלשון הללו, הם כנגד אלו הטועים, להכלילם בתפילתינו (הרב וסרמן)

טו'- "וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה" (לה, ב)

אבות מלאכות ארבעים חסר אחת – כנגד מי? ... כנגד עבודות המשכן (שבת מט). הדבר אומר דרשני: מה הקשר בין עבודות המשכן לאיסורי מלאכה ביום השבת?

ההסבר: ל"ט אבות המלאכות קשורים לצורכי האדם הכלליים – מזון, לבוש ובית. העבודה במשך ימי החול היא ה'בירור' והזיכור של הדברים האלה, אך בשבת המלאכות

האלה אסורות. יום זה לא ניתן לעבודת הבירורים (בשבת – 'בורר' אסור), אלא להעלות את כל מה שכבר נתברר בששת ימי המעשה.

אך לפי זה קשה כיצד מותר לאכול בשבת, והלוא גם אכילה היא 'בירור'?

שאלה זו שאל כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק' את זקנו אדמו"ר הזקן ימים אחדים לפני הסתלקותו, וזאת היתה תשובתו: דברי אוכל המותרים באכילה שורשם ב'קליפת נוגה', שיש בה תערובת טוב ורע. בששת ימי החול הטוב והרע מעורבים ועבודת האדם היא להפריד את הטוב מהרע. אך בשבת אין צורך בכך, כי מערב שבת נפרד הטוב מהרע, ובבוא יום השבת כל המאכל נעשה רק טוב, ולכן אין צורך ב'בירור'. בשבת כוונת האכילה היא אך ורק להעלאת הטוב לדרגה נעלית יותר בטוב עצמו. (דרך מצוותיך דף צב צג).

טז- "כל נדיב ליבו יביאה את תרומת ה'" (לה, ה')
כתב הרה"ק רבי יהודה אריה ליב אלתר – האדמו"ר מגור – בספרו ה'שפת אמת': "להביא עם כל הנדיבות שבו! להניח את כל הרצון שבלב, בזאת הנדבה".

יז- "כל נדיב ליבו יביאה את תרומת ה'..." (לה, ה')
באיזו מצווה אפשר לקנא?
התורה מצווה בפרשתנו: "כל נדיב ליבו יביאה את תרומת ה'..."

להורות שנדיבות הלב היא אבן הבוחן בקיום מצווה ולא לשם הכבוד שיוצא ממנה לאחר מכן...

מסופר שכשבנה רבי מאיר שפירא מלובלין את ישיבתו המפורסמת: "חכמי לובלין", נערכה ברוב והדר טקס הנחת אבן הפינה.

בראש רשימת המכובדים, הגיע נדבן אחד שתרם את רוב הסכום להקמת הישיבה. על בימת הכבוד לצידו של הנדבן הושיבו את רבי ישראל מצ'ורקוב זצ"ל.

לפתע פנה הרבי לנדבן ואמר לו: "אתה יודע... אני בכלל לא מקנא בך במצווה הזו שקיימת (לבנות את הישיבה). משום שמצווה זו גוררת אחריה כבוד רב ומאבדת מערכה בעקבות זאת..."

אני כן מקנא בך על המצווה אשר עשית לפני כן, בצינעא ובסתור, שכנראה נעשתה בשלמות כזו עד שגררה אחריה מצווה כה גדולה של בניין ישיבה ללומדי תורה....

ח"י- "וְכָל חָכָם לֵב בְּכֶם" (לה, י')

רַאשֵׁי תִבּוֹת "בַּחֹל", לְרִמּוֹז כִּי אֵין מְלָאכַת הַמְּשָׁכָן דּוֹחָה אֶת הַשִּׁבְתָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ פֶּרֶק קָמָא דִּיבְמוֹת. (החיד"א - פְּנֵי דָּוִד)

יט'- "וַיֵּצְאוּ כָל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה" (לה, כ)

מבאר רבינו האור החיים הקדוש את ההדגשה 'מלפני משה', שבני ישראל חששו שמשה ילך ויביא מעצמו את כל מה שצריך למשכן, כי הוא 'חשקן גדול' במצוות ה', וגם היה בעל אמצעים כי עשיר גדול היה, ולכן רצו מהר להביא את תרומתם, כדי שיספיקו להביא 'מלפני משה', פירוש, לפני שמשה יקדים אותם ויתן את כל מה שצריך לבניית המשכן.

כ'– "כל איש אשר נשאו ליבו... אותו הביאו את תרומת ה'"
(לה, כא)

"אותו הביאו" – את הלב. לא די שתורמים למשכן, התרומה צריכה להיות בלב שלם.
(אור ישרים)

כא'– "וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו" (לה, כא)
דרש בעל הכתב סופר, פעמים רבות, אנשים בודקים כמה נתן השני, ולפי זה מחליטים כמה עליהם לתת. ולפי שדרכו של אדם להגזים ביכולותיו של הזולת, הוא מורה היתר לעצמו שאם שכנו העשיר נתן כמות מסוימת, הרי שהוא לפי מעמדו וממונו, ודאי יכול לתת פחות ממנו.
הפסוק מעיד שבנדבת המשכן לא היה כך, אלא כל אחד נתן תרומה 'וכל אשר נדבה רוחו אותו' – דהיינו את מה שבלבו, בלי להסתכל מה נדב חברו.
(ילקוט מאיש לרעהו)

כב'– "ויבואו כל איש אשר נשאו לבו" (לה, כא)
רמב"ן: "לא היה בהם מי שלמד את המלאכות הללו ממלמד או מי שאימן בהם ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן ויגבה לבו בדרכי השם לבוא לפני משה ולומר לו "אני אעשה כל אשר אדוני דובר".
דברי הרמב"ן הם מוסר גדול לכל אחד ואחד. דרכו של אדם, כשדורשים ממנו לעשות יותר, להצטדק ולטעון שאין ביכולתו לעשות יותר וכי הדבר מעלה מכוחותיו וחבל על עמלו ויגיעתו שיהיו בלאו הכי לריק, שכן הדבר לא יעלה

בידו.

מול אדם כזה עומד הרמב"ן ואומר לו: "שקר אתה דובר, שכן אין דבר קשה ממלאכת המשכן, שעושהו צריך "לחשוב מחשבות, לעשות בזהב ובכסף ובנחושת... בכל מלאכת מחשבת".

אם נבקש מאדם שלא למד מעולם עבודות אלו לעשות אותן, הוא יאמר שאין לו סיכוי להצליח. למרות זאת, אומר רמב"ן שמי שנשא אותו ליבו בחכמה וקיבל על עצמו לעשות, עשה והצליח והקים את המשכן ע"י "ויגבה לבו בדרכי ד'".

אם במלאכה מורכבת, שמטבע הדברים דרושה מומחיות רבה להצלחתה – ידיים עדינות וכד'; כל שכן כל עניני עבודת הקב"ה המוטלים על האדם, אין כל הצדקה לאדם לומר שאינו מסוגל לכך, אלא יגבה לבו בדרכי השם, ויעשה ויצליח.

כג' – "חח ונזם וטבעת וכומז" (לה, כב)

האבן עזרא מפרש: חח – באוזן; נזם – באף; טבעת – באצבע; וכומז – בזרוע.

מכאן אנו למדים כיצד הורים צריכים לחנך את ילדיהם: חח (באוזן) – על ההורים להאזין להוראת התורה ולדברי גדולי-ישראל בכל הקשור לחינוך הילדים. כמו-כן מוטלת חובה על ההורים להקשיב היטב לשיחות שהילדים מנהלים עם חבריהם ובינם לבין עצמם, כדי להדריכם בדרך הנכונה.

נזם (באף) – להורים צריך שיהיה 'חוש ריח' מפותח, כדי להבחין אם החברים שעמם ילדיהם מתחברים הם אכן

טובים ומחונכים כדבעי.
טבעת (באצבע) – ההורים מחויבים להורות ולהראות
ב'אצבע' לילדיהם את הדרך הישרה העולה בית אל,
ולהסביר להם בדרכי נועם את הטוב והתועלת הצפונים
בהליכה בדרך הישרה, וכן את הנזק העלול לבוא בדרך
ההפכית.

כומז (בזרוע) – לצד ההסבר בדרכי נועם, על ההורים
לפעול בתוקף ובהקפדה בחינוך ילדיהם. לא רק כשהילד
אינו ממושמע, אלא אף כשהילד מציית – עליו לחוש שיש
עליו שמירה קפדנית של הוריו בכל הנוגע לחינוכו.
(ליקוטי דיבורים כרך ג, עמ' תקעג-תקעד).

כד' – "וכל איש אשר נמצא איתו תכלת וארגמן... הביאו. כל
מרים תרומת כסף ונחושת הביאו... וכל אשר נמצא איתו
עצי שיטים... הביאו" (לה, כג-ד)

בנדבת בני ישראל למלאכת המשכן היה דבר והיפוכו: מצד
אחד – כל איש ואשה הביאו כפי נדבת ליבם וכפי מה
שהיה בידם, ומצד שני – כל בני ישראל ללא יוצא מהכלל
השתתפו בנדבה זו.

משמעות הדברים בפנימיותם:
יש פרטים שבהם כל ישראל שווים, כדוגמת המצוות
המעשיות. לעומת זאת, יש עניינים, דוגמת אהבת ה' ויראת
ה', שבהם יש חילוקי דרגות.

תכלית הכוונה היא, שהאחדות תבוא לידי ביטוי גם באותם
דברים שבהם יש הבדלים בין איש לרעהו, דהיינו, שיהיה
ניכר כי למרות ההבדלים, כולם מאוחדים ושווים לפני
הקב"ה.

רעיון זה בא לידי ביטוי הן בנדבת המשכן, כאמור, והן בעשיית המשכן בפועל, כפירוש רש"י על הכתוב בפרשה, "ולהורות נתן בליבו, הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן": "ואהליאב משבט דן מן הירודין שבשבטים מבני השפחות והשווהו המקום לבצלאל למלאכת המשכן והוא מגדולי השבטים, לקיים מה שנאמר ולא ניכר שוע לפני דל". (ליקוטי-שיחות, כרך לא, עמ' 217).

כה' - "וכל הנשים אשר נשא ליבן אותנה בחכמה טוו את העיזים" (לה, כו)
טוו את העיזים: היא היתה אומנות יתירה, שמעל גבי העיזים טווין אותן (רש"י).

הנשים לא נצטוו לעשות את הטוויה על גבי העיזים, אלא נתעוררו לכך מצד עצמן. הנשים הבינו שאם זכו לכישרון מיוחד זה מאת ה', מטרת הדבר היא - המשכן. מכאן הוראה, שכאשר הקב"ה מעניק לאדם חושים וכישרונות מיוחדים, עליו לנצלם לעבודת ה' - לעשות מהעולם משכן ודירה לה' יתברך. (ליקוטי שיחות, כרך טז, עמ' 456).

כו' - "ראו קרא ה' בְּנִשָּׁם" (לה, ל')
ראשי תיבות "יקרב", לפי שהוא ה'ה מקריב עצמו לדיק בו יתברך בתורה ובמצוות, לְכַף ה' קרבו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַבָּא לִיטֵהר מְסִיעִין אוֹתוֹ.
(החיד"א - חומת אֶנֶף)

כז' - "וימלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת"

(לה, לא)

שמעתי מזקיני (הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זי"ע) בהקדם דברי ה"חתם סופר" דעל בצלאל נאמר "וימלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת", ואח"כ כתיב "ולהורות נתן בלבם", ולכאורה כפל דברים הוא, דאם מלאתיו חכמה ותבונה בודאי שגם יכול להורות הלכה, אלא מכאן ראייה דאדם יכול להיות מלא בחכמה ותבונה, אבל לא ידע להכריע בהלכה, דלפסוק הלכה ולקחת בחשבון את כל הדברים צריך ברכה מיוחדת.

והוסיף זקיני ש"העולם" אומר שבכדי לפסוק הלכה צריך לדעת גם את החלק החמישי בשו"ע, והוא איך להתנהג עם אנשים, אבל במשך השנים למד גם את החלק השישי שבשו"ע והוא איך להתנהג עם כאלו שאינם אנשים... (הגאון ר' יוסף בנימין וואזנר שליט"א)

כח' - "והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר" (לו, ג)
"והם" - עושי המלאכה עצמם לא פטרו עצמם מלתת את נדבתם, אלא "הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר", עוד לפני העבודה הזדרזו להביא את נדבתם.
(אמרי שפר)

כט' - "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר" (לו, ג)
זה סימנה של נדבה הניתנת ברצון ובכל הלב, שהנותן בא בעצמו ומביאה "בבוקר בבוקר", משכים ונותן.
(כלי יקר)

ל' - "והמלאכה היתה דים" (לו, ז')

אֶפְשָׁר לֹאמַר עוֹד בַּמִּסּוּרָה הַנִּזְכָּר בָּמָה שְׁאֵמְרוּ ז"ל דְּלִיּוֹם
הַדִּין שׁוֹאֲלִים לָאָדָם עֲסֻקָּת בִּתְוֹרָה פְּלִפְלִית בַּחֲכָמָה? וְאִם
לְמַד מִקְרָא מִשְׁנָה וְכו' עַד מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה וְשַׁעוֹר קוֹמָה.
וַיִּשְׁתַּוְּמוּ הָאָדָם כִּי אִף גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת הִלְלוּ לֹא יִגְיעוּ לְשִׁלִּישׁ
וְלָרְבִיעַ.

אֲמָנָם כָּתְבוּ ז"ל דָּאָם הָאָדָם עוֹסֵק בִּתְוֹרָה תְּדִיר בְּמָקוֹם
שֶׁלְבוֹ חִפֵּץ יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְזֶהוּ שְׁאֵמַר: וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה
גְּדוּלָּה, מְלָאכָת הַתְּוֹרָה אֲרָכָה מְאֹרֶץ מְדָה וּרְחִבָּה מִנִּי יָם,
וְמָה נַעֲשֶׂה כִּי יָקוּם אֵל וְכִי יִפְקֹד מָה נְשִׁיבָנוּ. לָזֶה אָמַר
וְהַמְּלָאכָה לֹא לִיּוֹם וְלֹא לְיוֹמִים, כְּלוּמָר אִם יִשְׁקֹד עַל לְמוּדוֹ
יוֹם יוֹם וְעוֹשֶׂה תוֹרָתוֹ קָבַע וְלֹא לִיּוֹם וְלֹא לְיוֹמִים כִּי אִם
תְּדִיר, אֲזִי, "וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים" וַיֵּצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ.
(הַחִיד"א – פְּנֵי דָוִד)

לא' – "וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים לְכָל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ
וְהוֹתֵר" (לו, ז)

מִהַפְסוּק לֹא מוֹבֵן הָאֵם הִיא מִסְפִּיק (דִּים) אוֹ שֶׁהִיא יוֹתֵר
מִדִּי (הוֹתֵר).

אוֹמֵר הַמַּהֲר"ם שִׁיף בְּסוֹף מִסְכַּת חוּלִין: אִיךְ יוֹדְעִים שֶׁהִיא
מִסְפִּיק, לְמַשָּׁל: כְּשֶׁמְמַלְאִים אֶת גְּבִיעַ הַיֵּין לַעֲשׂוֹת קִידוּשׁ,
רַק כְּשֶׁנִּשְׁפָּךְ, יוֹדְעִים לְמַפְרַע שֶׁזֶה הִיא מֵלָא. אִיךְ יוֹדְעִים
שֶׁהִיא "דִּי" מִפְּנֵי שֶׁהִיא "הוֹתֵר".

לב' – "וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נַחֲשֶׁת וְאֶת כֶּנוֹ נַחֲשֶׁת בַּמִּרְאֵת
הַצְּבָאֵת" (לח, ח)

אִמַּר רַבְּנוּ הַזֵּקֵן: בְּתִרּוּמוֹת הַמִּשְׁכָּן הָיוּ זֶהָב כֶּסֶף וְנַחֲשֶׁת,
וְלֹא הָיָה דָּבָר מִבְּרִיק חוּץ מִהַמִּרְאֹת הַצּוֹבְאוֹת, שֶׁמֵּהֵן נַעֲשׂוּ

הכיור וכנו. הכיור וכנו מפורטים בסוף כל כלי המשכן, אך שימושם בראש כל עבודות המשכן, כי "נעוץ תחילתן בסופן".

(היום יום - ט"ז אדר א')

{ליקט וערך בס"ד מאיר בצלאל}

שבת שלום ומבורך!

לזכות: אביטל בת רבקה רחל תחי', לבי בת אביטל תחי',
ישי בן אביטל הי"ו, אושרה בת פרלה תחי', אודליה בת
אושרה תחי'.

לזכות ולרפואת: פרלה בת מסעודה תחי', גילה אלגריה בת
פרלה תחי', אברהם בן אסתר הי"ו, בתושחע"י.
להבדיל

לע"נ: סבי היקר חיים בן מרסדס ז"ל.
שלמה סלומון בן מסעודה ז"ל, תנצבה"א.

📖 "בית מדרש בוואצפ" 📖

להצטרפות לקבוצה, וכן לקבלת הפנינים ברשימת תפוצה

שלחו וואצפ 0546481400

לקבלת הפנינים במייל

mb651990@gmail.com

